

RADYODA ANONS VE SÖYLEŞİ TEKNİKLERİ

Anons Çekimi ve Önemi:–.....	2
Mikrofonlar:–	5
SÖYLEŞİ VE AÇIK OTURUM–.....	9
PROGRAMLARININ HAZIRLIKLARI–.....	9

Anons Çekimi ve Önemi:

Anons çekim, muhabirin olay yerinden gelişmeleri aktardığı televizyon haberciliği türüdür. Arka planda olay mekânın yer alması haberin izlenirliğini artırmaktadır. Muhabir, ilgi çekici cümlelerle haberi olay yerinden aktarırken haberle ilgili detayları anonsta vermez çünkü haberin detayları haber metninde yer alacak ve haber spikeri tarafından aktarılacaktır.

Anons çekimleri canlı ve banttan olmak üzere iki şekilde yapılabilir. Banttan yayınlanan anons çekimleri stüdyo içinde veya stüdyo dışında yapılabilir. Stüdyo dışında çekimi yapılan anonsların kurgusu yapılarak haber görüntüleriyle birleştirilir. Muhabir kuruma döndüğünde kendi çekimlerini gözden geçirerek yeni metin yazabilir. Gerekirse banttaki sesini sildirip, yeniden seslendirebilir.

Bu haber çeşidinde, muhabir olay yerinde kendisinin de görüntüde olduğu haberi, ilgi çekici hale getirmek için haber unsurlarından yararlanarak kamera karşısında bir anons yapar. Anonsun flaşı destekleyen cümlelerden oluşmasına özen gösterilmelidir. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta bu anonsun mutlaka ve mutlaka olay yerini belli edici tarzda yani olay mekânını arka plana alarak yapılmasıdır. Herhangi bir olayı, meydana geldiği anda, kendi mekânı içerisinde izleyen hedef kitle bundan büyük bir heyecan duyar.

Bu haber çeşidindeki en önemli nokta, haberin tüm unsurları toplandıktan sonra sanki canlı yayındaymış gibi metnin olay yerinden seslendirilmesidir. Bu yapılırken doğal efektlerden de yararlanıldığı için seyirci ekrana **daha fazla** bağlanır.

Anons çekimleri yapılırken dikkat edilmesi gereken birtakım unsurlar vardır.

Öncelikle muhabir gideceği olay ve olay yeri hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Muhabirin olay yerine gitmeden önce olay yeriyle ilgili bilgileri edinmesi zaman kaybını önler ve en uygun teknik donanımların da eksiksiz olarak bulundurulmasını sağlar.

Televizyon haberciliği ekip çalışmasını gerektirir. Muhabirin birlikte çalışacağı kameramanla yapacağı işbirliği bu noktada çok önemlidir.

Anons çekimi yapacak olan muhabirin anons çekimin yapılacağı yeri dikkatli bir şekilde inceleyerek en uygun konumu seçmesi gerekir. Muhabir, olayı en iyi anlatacak ortamda çekim yapmalıdır. Olay yerinde etkili anons çekimini engelleyen olumsuz durumları mümkün olduğunca ortadan kaldırmaya çalışmalıdır.

Anons çekiminde seçilen cümlelerin haberi destekleyen cümlelerden oluşması gerekir. Muhabirin anonsta süslü ve abartılı kelimelerin kullanmaması kullanacağı her cümlenin

kolay anlaşılır olması gerekir. Muhabirin anons çekiminden önce prova yapabilme olanağının bulunması hata oranını düşürür.

Toplumun sosyal, ekonomik, kültürel düzeyi farklı her kesimine ve bu kesimlerdeki farklı özellikleri olan insanlara hitap edildiğinden muhabirin açık ve anlaşılır cümleler kurması gerekir. Muhabir anons çekimi yaparken mümkün olduğunca kısa cümleler kullanmalıdır.

Muhabir çok iddialı ve gösterişli kıyafetlerden uzak durmalı, abartılı bir makyajdan kaçınılmalıdır.

Mikrofonlar:

Bir anons çekiminde muhabirin kullanacağı en önemli araç mikrofondur. Bu nedenle muhabir kullanacağı mikrofonu tanımak zorundadır.

Bir sesin depolanması ve uzak mesafelere gönderilmesi için elektrik enerjisi haline getirilmesi gerekir. Bunu yapmak için de mikrofona ihtiyaç vardır. Mikrofonlar ses titreşimini elektrik enerjisine çeviren araçlardır.

Ses dalgasının meydana getirdiği hava basıncındaki değişiklik, mikrofonun içerisinde bulunan diyaframı harekete geçirir. Diyaframın bu basınçla harekete geçmesi sonucunda, içinde bulunan karbon tozları, kristal bobin ve şerit hareket eder. Böylece sesin frekansına eşit bir voltaj meydana gelir. Mikrofonlar havadaki ses dalgalarını yükseltebilir, kaydedebilir ve yayımlayabilir.

Mikrofonları yapılarına göre:

- ⦿ Dinamik,
- ⦿ Kondansatörlü,
- ⦿ Elektrostatik olarak sınıflandırabiliriz.

Yönelme karakteristiklerine göre ise mikrofonları beş grupta inceleyebiliriz. Bunlar:

Dairesel mikrofonlar: Bu tür mikrofonlar her yöne duyarlıdır. Bunlara basınçlı mikrofonlar da denir. Her yönden gelen seslere karşı duyarlılıkları eşittir. Bu tür mikrofonlarda konuşmacının oturmuş ve duruş biçimleri önemlidir. Seslerin mikrofona eşit olarak gelmesi gerekir.

İki yönlü mikrofon: Bu mikrofonlar iki yöne karşı duyarlıdır. Mikrofonun önü ve arkası sesi aynı anda ve yoğunlukta alır. Bu tür mikrofonlar özellikle karşılıklı konuşma sohbet türü programlarda kullanılmaktadır.

Tek yönlü mikrofon: Bu mikrofonlar tek yöne karşı duyarlıdır. Bu duyarlılığın oranı **180 derecedir**. Yönelimi kalbe benzediğinden kalp mikrofondan denilmektedir.

Süper-Yüreksele (kalp) mikrofon: Tek yön çok daha kesin olarak belirlenmiştir. İstenmeyen sesleri almaz.

Tele-tabanca mikrofon(shotgun): Yüreksele mikrofonun çok fazla sivriltilmiş, tek yönlü olarak duyarlılaştırılmış türüdür. Uzaktan ses almanın gerekli olduğu yerlerde kullanılır. Dışarıda ve çok büyük televizyon stüdyolarında kullanılır.

Burada muhabirin bilmesi gereken sayı kullanım alanlarına göre mikrofon türleridir. Muhabir hangi özellikte mikrofonun nerede kullanılacağını bilmeli ve yanına o mikrofonu almalıdır. Kullanım alanlarına göre mikrofonları sıralarsak:

El mikrofonu: Elde veya sehpa da kullanılır. İçerisinde süspansiyon düzeneği dışında rüzgâr koruyucusu da olan mikrofonlardır.

Yaka mikrofonu: Boyutları çok küçük olduğundan kullanım alanları geniştir. Konuşmacıların yakalarına iliştilir. Çoğunlukla canlı yayınlarda kullanılır.

Tüfek mikrofon: Uzaktan gelen sesleri çok rahatlıkla alabilen bir mikrofon türüdür. Özellikle maçlarda kullanılır.

Parabolik reflektörlü mikrofon: Çanak anteni sayesinde özellikle belgesel programlarda yaklaşıması tehlikeli veya mümkün olmayan yerlerdeki sesleri uzaktan temiz bir şekilde alır.

Kulaklıklılı mikrofon: Naklen yayınlarda ve konserlerde kullanılır.

Boundary mikrofonlar: Geniş bir alandan gelen sesleri net ve kuvvetli olarak alabilen levha veya disk şeklindeki mikrofonlardır.

Telsiz mikrofonlar: Kişilerin hareketli olduğu programlarda, kablo ile ses naklinin zor olduğu mesafelerde ve ayrıca aktüel haber çekimlerinde kullanılır.

Boom (zürafa) mikrofon: Sesli olarak dışarıda çekilen televizyon programlarında kullanılan mikrofon türüdür.

SÖYLEŞİ VE AÇIK OTURUM

PROGRAMLARININ HAZIRLIKLARI

Söyleşi ve Açık Oturum Programlarının Özellikleri

Radyoda açık oturum programlarına diğer program türlerine göre **daha az** ilgi gösterilir. Bunun nedeni, toplumumuza "düşünce tartışmasının" önemi yeterince anlatılmamış olmasından kaynaklanmaktadır.

Açık oturum programları, izleyiciler tarafından yeterli ve tatmin edici bulunmamaktadır. Tartışma programlarının yeterince izleyici bulabilmesi için, konunun toplumun gündemi içerisinde, herkesin ilgilendiği konular arasından seçilmesi gerekmektedir.

Açık oturumu sunacak kişinin, toplumun geneli tarafından tartışmalı ve taraf olarak bilinenler arasından seçilmemesi gerekir. Kişiliği ve konuşma biçimiyle, izleyici üzerinde iyi etki bırakan sunucuların seçilmesi, programları izlenir duruma getirir.

Program yapımında temel ilke halka hizmet olmalıdır. Unvanlarına bakmadan, konu hakkında yeterli bilgi ve deneyimi bulunan kişiler ekrana taşınmalıdır.

Açık oturum programlarında, dekor basit olmalı ve konuya ters düşmemelidir. Programa katılacak kişilerin erkek ve kadın olarak sayıları ışık uzmanlarına bildirilmeli, ışık sorunlarına yol açmamalıdır.

Açık oturum programı yapacak yönetmen, stüdyo plânı üzerinde çalışarak, konukların yerleşimine, kamera konumlarına karar vermelidir.

Tartışma programlarının kontrol altında tutulmasına özen gösterilmeli, ana konudan çıkıldığında oturum yöneticisi, ustaca işin içine girerek konuyu olması gereken noktaya çekmelidir. Tartışma programları, tartışılan konunun havada kaldığı izlenimi oluşturacak biçimde bitirilmemeli, konu ortak bir noktada çözüme ulaştırılmaya çalışılmalıdır. Tartışma programında, aynı konu etrafında birden çok tartışma yapılacaksa; konu çözüme kavuşturulmadan bırakılmamalıdır.

Röportaj fiilen yapılan iş değil, mülakattır. Bu yüzden bir yazı türüdür. Mülakatın yazılmış biçimine ise söyleşi ve röportaj denir. Söyleşide sadece yazı ve cevap yazılır. Röportajda ise izlenimler de yer alır.

⦿ Haber-Söyleşi:

Kısa ve öz olarak gazeteciyle kaynak arasında geçer ve haberi örneklemek için kullanılır. Önemli olayla ilgili kişilerden ilk elden alınacak bilgiler ve buna yönelik tepkileri içerir.

⦿ Bilgilendirici Söyleşi:

Olayın arka planını açıklamak, nasıl ve niçini araştırmak için başvurulur.

⦿ Hasmane Söyleşi:

Konuşmacıyı zorlayıcı nitelikte sorular sorar. Kişisel çatışma olmamalı, kamuoyu adına konuşur gazeteci.

⦿ Açıklayıcı Söyleşi:

Olaya karışan kişilerin tepkisi alınır ve uzman tarafından değerlendirilir. Bütün bunların yer verildiği türdür.

⦿ Kişisel Söyleşi:

Tanınmış **bir kişi** ile yapılan, samimi ve duygusal söyleşidir.

- ⦿ Duygusal Söyleşi:
- ⦿ Eğlendirici Söyleşi:
- ⦿ Aktüalite:
- ⦿ Telefon Söyleşisi:
- ⦿ Sokak Söyleşisi: